

Anvendelse, naar en af en Part under Afhøringen afgiven Forklaring viser sig at være usandfærdig. Paa den anden Side maa man allerede af Hensyn til det Ansvar, hvorunder en Part saaledes sættes, naar han forklarer usandfærdigt, finde det rettest, at *Partens Forklaringspligt undergives samme Begrænsning, som gælder med Hensyn til Vidner*, saa at han altsaa kan nægte at svare, dels naar Besvarelsen af et Spørgsmaal maa forudsættes at ville udsætte ham selv, hans Ægtefælle, Forældre eller Børn for Tab af borgerlig Agtelse eller Velfærd, dels naar Spørgsmaalet angaar Meddelelser, som Partens Ægtefælle under Ægteskabet har gjort Parten. Den angivne Begrænsning af en Parts Forklaringspligt er udtrykt ved den i § 193 gjorte Henvisning til § 147. Samtidig er til nærmere Vejledning med Hensyn til Karakteren af og Formen for Parternes Afhøring i øvrigt henvist til forskellige af de andre om Vidner givne Regler.

Med Hensyn til Kapitlets følgende Paragrafer (§§ 195—199) bemærkes, at Udkastet — da man har fundet det betænkeligt at optage den engelsk-amerikanske Regel, hvorefter Parterne afhøres som Vidner *under Ed* — ligesom det tidligere Forslag har bibeholdt den gældende Rets „Parts Ed“, dog saaledes, at dette udelukkende opfattes som en Nødhjælp, til hvilken der særlig i visse bestemte Tilfælde (Fragaaelse af Underskrift — Søgmaal efter Handelsbøger — Paternitetssager) men i øvrigt ogsaa ellers, naar der efter Rettens Skøn er Grund dertil, kan tyes, naar andet tilstrækkeligt Bevis ej kan føres. En Undtagelse herfra gøres i § 300 med Hensyn til Ægteskabssager.

Den i det tidligere Forslags § 256 indeholdte Regel om, at Parterne kunne vedtage, at Antagelsen eller Ikke-Antagelsen af et omtvistet Faktum skal bero paa den ene Parts Ed, er her udeladt. En saadan Adgang til med ubetinget bindende Virkning for Retten at vedtage Ed vilde stride baade mod nedarvede Grundsætninger i vor Ret og mod Aanden i den foreslaaede Reform, og der kan saa meget mindre være Trang til at indføre en saadan Nyhed, som den følgende Paragraf (Udkastets § 195) har givet Retten stor Frihed med Hensyn til Paalæggelse af Ed; Retten vil saaledes ved sin Bestemmelse herom ogsaa kunne tage Hensyn til et fra Parterne fremkommet Ønske om, at Sagens Udfald — ubetinget eller betingelsesvis — gøres afhængig af den ene Parts Ed an-

gaaende et eller andet Punkt. Naar f. Eks. under et Skifte den ene Part erklærer, at han ikke vil have noget imod, at Sagens Udfald gøres afhængig af Modpartens indenretslige Ed angaaende et for Sagen betydningsfuldt Faktum, om hvilket Modparten, men ikke han selv har personlig Kundskab, og Modparten erklærer sig enig i saadan Afhørelse, kan dette indeholde et afgørende Motiv for Retten til i Henhold til § 195 at lade Sagen falde ud til Ed.

Endnu skal bemærkes, at, medens det tidligere Forslag i §§ 259—262 opretholdt den hidtil fulgte Praksis, hvorefter Edsdommen affattes alternativt, men i øvrigt er den endelige Dom i Sagen, har man i nærværende Udkast foretrukket at ordne Sagen saaledes, at der først afsiges en foreløbig Dom, hvorved en Parts Ed tilstedes eller paalægges, at man derefter afventer, om saadan Ed bliver aflagt eller ej inden den foreskrevne Frist, og at først da den endelige Dom afsiges, fra hvilket Tidspunkt Fuldbyrdesfristen og Ankefristen regnes.

Foruden at man herved faar en endelig Dom af selve den Ret, der i øvrigt har haft hele Sagen til Behandling, frembyder denne Ordning endvidere den Fordel, at en Parts Mened bliver mindre tryk end efter den nugældende Ordning, ifølge hvilken Edsafleggelsen afslutter Sagen og afskærer Appel.

Endelig undgaas herved den utilfredsstillende Ordning af Edsdommes Fuldbyrkelse, der indeholdtes i det tidligere Forslags §§ 444 og 445.

At Appelrettens Afgørelse mulig kommer til at gaa ud paa, at Sagens Afgørelse gøres afhængig af den Parts Ed, hvis Modpart i den foregaaende Instans har aflagt Ed, og at saaledes Parts Ed kan komme til at staa mod Parts Ed, ses ikke at frembyde større Betænkelighed end det jævnlig forekommende Tilfælde, at Vidne-Ed staar mod Vidne-Ed eller Parts-Ed mod Vidne-Ed.

Med Hensyn til Kapitlets enkelte Paragrafer skal følgende bemærkes:

§ 193.

Om „fornødne Lempelser“ ved Overførelsen af de i §§ 147—152 indeholdte Regler vil der nærmest kun være Tale med Hensyn til § 151. Særlig vilde det, som det fremgaar af det oven for bemærkede, være en Misforstaaelse, om man i de nævnte Ord vilde søge Hjemmel for at